

Sygn. akt V Ca 1656/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Magdalena Daria Figura

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie

z dnia 22 stycznia 2020 r., sygn. akt II C 7670/18

1. oddała apelację,
2. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 450 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt V Ca 1656/20

UZASADNIENIE

Pozwem z 6 listopada 2018 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (obecnie (...) spółka akcyjna z siedzibą w W.) wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwoty 400 euro wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od wydania orzeczenia do dnia zapłaty, a także o przyznanie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty od pełnomocnictwa, według norm przepisanych. W uzasadnieniu żądania pozwu powódka wyjaśniła, że dochodzona pozwem kwota stanowi odszkodowanie z tytułu opóźnienia lotu w dniu 14 maja 2018 roku na trasie W. - F., który nastąpił z ponad trzygodzinnym opóźnieniem. Dodano, że umową cesji z dnia 05 czerwca 2018 roku W. D. przelał na (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wierzytelność z tytułu wymienionego wyżej odszkodowania. Wskazano, że do chwili obecnej pozwany nie wypłacił powodowi należnego odszkodowania.

W odpowiedzi na pozew z 23 maja 2019 roku pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniesiono zarzut nieistnienia zobowiązania z uwagi na brak odpowiedniego opóźnienia rejsu.

W piśmie z 11 lipca 2019 roku pełnomocnik powódki podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. W uzasadnieniu wskazano, że kluczowym dla obliczenia czasu opóźnienia jest czas otwarcia drzwi samolotu, umożliwiające pasażerom jego opuszczenie oraz, że pierwotnie lot zaplanowano na inną, niż podana przez pozwaną godzinę. W dalszym toku postępowania stanowisko procesowe stron nie uległo zmianie.

Wyrokiem z 22 stycznia 2020 r. Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie wydanym w sprawie o sygn.. akt II C 7670/18 oddalił powództwo.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło na tle następująco ustalonego stanu faktycznego:

W. D. zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością umowę o świadczenie usług turystycznych, której elementem był przelot liniami (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. - lotem z W. do F. na dzień 14 maja 2018 roku, nr lotu (...). W umowie o świadczenie usług turystycznych wskazano, że przewidywane godziny przelotu z W. to 09:00 - 13:35. Dla wymienionego wyżej lotu początkowo ustalono godzinę startu - 15:00 (...) oraz godzinę planowego zakończenia lotu - 20:35 (...). Rejs Rozpoczął się o godzinie 15:41 (...), a zakończył lądowaniem na F. o godzinie 20:56 (...).

W. D. stawił się do odprawy i odbył lot.

Odległość pomiędzy W. a F. wynosi 3.901 km.

5 czerwca 2018 roku W. D. zawarł z powodową spółką umowę cesji wierzytelności nr (...), na mocy której przelana została wierzytelność o zapłatę odszkodowania w kwocie 400 euro z tytułu opóźnienia przedmiotowego lotu.

Pismami z 13 czerwca 2018 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. powiadomiła (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. o zawarciu umowy cesji wierzytelności zawartej z W. D. oraz wezwała pozwaną spółkę do zapłaty kwoty 400 euro w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

W toku postępowania przeprowadzony został dowód z zeznań świadka W. D. z którego wynika, że wylot miał być o 6-7 rano, ale wcześniej, 2 maja 2018 r., otrzymał on zawiadomienie, że wylot zaplanowany jest na 17:30. Podał, że informację o godzinach wylotu miał wyłącznie z biura podróży, nie otrzymał biletów. Sąd uznał złożone przez świadka zeznania za wiarygodne. Należy przy tym zaznaczyć, że zeznania świadka miały charakter wysoce subiektywny zaś wiedza świadka dotycząca godziny wylotu pochodziła wyłącznie od biura podróży, nie zaś od samego przewoźnika.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zagadnienia dotyczące możliwości dochodzenia odszkodowania za opóźniony lot uregulowane zostały przepisami unijnymi i zawarte są w rozporządzeniu nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiającym wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającym rozporządzenie nr 295/91 (dalej: „rozporządzenie nr 261/04”).

Zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 261/04, w przypadku odwołania lotu, pasażerowie których to odwołanie dotyczy mają prawo do odszkodowania od obsługującego przewoźnika lotniczego, chyba że: i) zostali poinformowani o odwołaniu co najmniej dwa tygodnie przed planowym czasem odlotu, ii) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie od dwóch tygodni do siedmiu dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot najpóźniej dwie godziny przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej cztery godziny po planowym czasie przylotu, lub iii) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie krótszym niż siedem dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot nie więcej niż godzinę przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej dwie godziny po planowym czasie przylotu.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. a) - c) rozporządzenia nr 261/04, w przypadku odwołania do powyższego artykułu, pasażerowie otrzymują odszkodowanie w wysokości 250 EUR dla wszystkich lotów o długości do 1500 kilometrów, w wysokości 400 EUR dla wszystkich lotów o długości od 1500 do 3500 kilometrów oraz 600 EUR dla wszystkich innych lotów niż loty określone w lit. a) lub b).

Poza sporem w niniejszej sprawie było, że pozwana była przewoźnikiem lotniczym obsługującym przedmiotowy lot (...) w dniu 14 maja 2018 r. na trasie z W. do F.. Bezsponna była też kwestia legitymacji czynnej powódki wynikającej umowy cesji wierzytelności.

Pozwana zakwestionowała natomiast wymiar opóźnienia lotu, mający jej zdaniem wynosić mniej niż 3 godziny.

Zgodnie z art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Jak powszechnie przyjmuje się, że faktami w rozumieniu art. 6 k.c. są wszystkie okoliczności faktyczne, istotne z punktu widzenia normy prawa materialnego, z której strona wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne. Do faktów istotnych należą fakty przesądzające zasadę odpowiedzialności i fakty wskazujące na wysokość roszczenia. Jeżeli strona nie wykaże tych faktów, sąd nie ma możliwości orzeczenia zgodnie z jej żądaniem (z utrwalonego orzecznictwa zob. np. wyrok SN z 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997 nr 6-7 poz. 76 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 18 stycznia 2012 r., I ACa 1321/11). Nie ulega wątpliwości, że w rozpoznawanej sprawie to na powódce spoczywał ciężar wykazania roszczenia co do zasady i wysokości.

W świetle regulacji rozporządzenia nr 261/2004 to nadal na powódce spoczywa ciężar udowodnienia faktu stawienia się do odprawy i odbycia lotu oraz wymiaru opóźnienia. Pozwana broniąc się w procesie może korzystać z prostego zakwestionowania tych okoliczności, co przenosi ciężar ich udowodnienia na powódkę. Pozwana zobowiązana byłaby natomiast do wykazania okoliczności nadzwyczajnych, które mogłyby wyłączyć jej odpowiedzialność. Podkreślić należy, iż samych twierdzeń strony nie można uznać za wystarczające do stwierdzenia danego faktu zwłaszcza w sytuacji, gdy dana okoliczność zostanie zakwestionowana przez stronę przeciwną.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy Sąd Rejonowy wskazał, że powódka nie sprostала spoczywającemu na niej ciężarowi dowodu. Nie wykazała bowiem, że uległa zmianie godzina wylotu rejsu nr (...). Zwłaszcza, że na okoliczność godziny wylotu powódka przedstawiła jedyny dokument w postaci karty pokładowej, wskazującej godzinę 16:15 (k. 10). Zaś w umowie o świadczenie usług turystycznych znajdują się co prawda przewidywane godziny przylotu (W.09:00 13:35), jednak informacja ta oznaczona jest odsyłaczem (asterykiem), wskazującym, że ostateczne godziny przelotu znajdują się w dokumentach podróży. Dla sądu oczywistym jest, że nie można zrównać sytuacji, w której organizator imprezy podaje przewidywane godziny przelotu, a następnie podróżny uzyskuje prawidłową informację o terminie wylotu od przewoźnika z sytuacją polegającą na zmianie godziny wylotu przez przewoźnika. Informacje podane przez organizatora imprezy nie są bowiem w żaden sposób wiążące w stosunku do przewoźnika. Wyjątkiem jest sytuacja, w której organizator, określając godzinę wylotu, bezpośrednio odnosi się do dokumentów przewozowych pochodzących od pozwanej. Powódka nie wykazała jednak, aby taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie. Jednocześnie, nawet uwzględniając wskazaną przez (...) sp. z o.o. początkową, planowaną godzinę wylotu (15:00), to czas opóźnienia lotu nie przekroczył 3 godzin.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Rejonowy oddalił powództwo.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona powodowa zaskarżając wyrok w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1) błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na wynik sprawy, polegający na:

- ustaleniu faktu niezgodnego z rzeczywistym stanem rzeczy, a mianowicie, że dla przedmiotowego lotu **początkowo** ustalono godzinę startu - 15:00 (...),

- nieustaleniu faktu, istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy, a mianowicie, że pierwotnie lot był zaplanowany w godzinach 9:00 - 13:35 (godziny podane w czasach lokalnych)
- nieustaleniu faktu, istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy, a mianowicie że przewoźnik lotniczy nie poinformował pasażera o zmianie planu podróży (zmianie godzin skarżonego lotu) w czasie pozwalającym mu na zwolnienie się z obowiązku zapłaty odszkodowania,
- nieustalenia faktu, istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy, a mianowicie, że przewoźnik pasażer dotarł do miejsca docelowego 8 godzin po pierwotnie planowanym czasie przylotu oraz że przewoźnik nie zaproponował pasażerowi zmiany planu podróży umożliwiającej pasażerowi dotarcie do miejsca docelowego najwyżej cztery godziny po planowanym pierwotnie czasie przylotu,
- nieustaleniu faktu, istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy, a mianowicie faktu zmiany godzin skarżonego lotu w stosunku do pierwotnie planowanego czasu odlotu,

podczas gdy z dowodów zebranych w sprawie wynika, że (i) nastąpiła zmiana godzin skarżonego lotu, o której poprzednik prawny Powoda nie został poinformowany przez pozwanego przewoźnika lotniczego co najmniej dwa tygodnie przed planowanym czasem odlotu, a co za tym idzie (ii) opóźnienie w stosunku do pierwotnie przewidzianej przez pozwanego przewoźnika lotniczego godziny przylotu (tj. 13:35 czasu lokalnego na F.) wyniosło 8 godzin, a w każdym przypadku przekroczyło 4 godziny, podczas gdy (iii) przewoźnik, w celu zwolnienia się od obowiązku zapłaty odszkodowania w tej sprawie winien był zaproponować pasażerowi taką zmianę podróży, która umożliwiłaby temu pasażerowi dotarcie do miejsca docelowego najwyżej 4 godziny po planowanym czasie przylotu;

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. przepisu art. 7 ust. 1 lit. a w zw. z art. 5 ust. 1 lit. c Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91 poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że Powodowi nie przysługiwało zryczałtowane odszkodowanie za opóźnienie lotu w kwocie 400 euro, podczas gdy z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, że rzeczywisty czas opóźnienia przekroczył 8 godzin po pierwotnie przewidzianej przez pozwanego przewoźnika lotniczego godzinie przylotu, a co za tym idzie - poprzednikowi prawnemu Powoda przysługiwało roszczenie o odszkodowanie, które skutecznie przeniósł na Powoda w drodze umowy cesji;

3) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. przepisu art. 5 ust. 1 lit. c Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91 poprzez jego błędne zastosowanie (niezastosowanie) i nieuwzględnienie przy rozstrzyganiu faktu zmiany godzin skarżonego lotu, a co za tym idzie nieuwzględnienie tego, że w przypadku zmiany planu podróży, jeżeli pasażer nie został poinformowany o tej zmianie na co najmniej dwa tygodnie przed planowanym czasem lotu, w szczególności gdy został poinformowany o zmianie planu podróży w okresie od dwóch tygodni do siedmiu dni przed tym lotem, przewoźnik lotniczy powinien zaoferować pasażerowi zmianę planu podróży umożliwiającą mu dotarcie do miejsca docelowego najwyżej cztery godziny po planowanym czasie przylotu, a w przypadku niezaproponowania takiej zmiany planu podróży, przewoźnik jest zobowiązany do wypłaty odszkodowania - co miało miejsce w przedmiotowej sprawie, a tym samym powołany przepis powinien być zastosowany przez Sąd I instancji;

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. przepisu art. 6 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i błędne przyjęcie, że Powód nie sprostął ciężarowi udowodnienia faktu opóźnienia lotu, uprawniającego do dochodzenia odszkodowania, podczas gdy Powód przedłożył dowody wykazujące ośmiogodzinne opóźnienie względem pierwotnie przewidzianej przez pozwanego przewoźnika lotniczego godziny przylotu;

4) naruszenie prawa procesowego w stopniu mającym wpływ na wynik sprawy, tj. przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i pominięcie zeznań świadka W. D., pomimo uznania ich za wiarygodne, podczas gdy z zeznań tego świadka wynika, że nastąpiła zmiana godzin skarżonego lotu, o której poprzednik prawny Powoda nie został poinformowany w terminach wskazanych w Rozporządzeniu nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. ustanawiającym wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 295/91 i w związku z tym opóźnienie wyniosło 8 godzin względem pierwotnie przewidzianej przez pozwanego przewoźnika lotniczego godziny przylotu, a zeznania tego świadka korespondowały z dokumentem znajdującym się w aktach sprawy - umową z biurem podróży;

5) naruszenie prawa procesowego w stopniu mającym wpływ na wynik sprawy, tj. przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i pominięcie dowodu z dokumentu dołączonego do pozwu - umowy z biurem podróży (stanowiącym potwierdzenie rezerwacji lotu), z których łącznie wynika, że (i) nastąpiła zmiana godzin skarżonego lotu, o której poprzednik prawny Powoda nie został poinformowany w terminach wskazanych w Rozporządzeniu nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. ustanawiającym wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 295/91 oraz (ii) przybycie do miejsca docelowego - F., było pierwotnie planowane na godzinę 13:35, z czego wynika, że opóźnienie w dotarciu do miejsca docelowego przez pasażera względem pierwotnie przewidzianej przez pozwanego przewoźnika lotniczego godziny przylotu wyniosło 8 godzin;

6) naruszenie prawa procesowego w stopniu mającym wpływ na wynik sprawy, tj. przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i błędne przyjęcie, że Pozwany udowodnił, że opóźnienie rejsu w dolicie nie przekroczyło 3 godzin, podczas gdy Pozwany przedstawił jedynie dowody dotyczące zmienionych godzin lotu, które nie uwzględniały tego, że pierwotnie lot był zaplanowany na wcześniejszą godzinę.

Powołując się na powyższe zarzuty strona powodowa wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kwoty 400 euro wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 stycznia 2020 r. (data wydania orzeczenia przez Sąd I instancji) do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego adwokata i opłaty skarbowej, wg norm przepisanych. Wniosła także o zasądzenie od pozwanej na rzecz Powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji w całości oraz o nieobciążanie pozwanej kosztami postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w składzie niniejszym podziela i na podstawie art. 382 k.p.c. przyjmuje za własny ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny i jego ocenę prawną. W związku z tym nie jest celowe powielanie w niniejszych rozważaniach obszernej argumentacji teoretycznej i prawnej przeprowadzonej przez Sąd Rejonowy.

Wskazać należy, że Sąd Rejonowy prawidłowo uzasadnił swoje rozstrzygnięcie odnosząc się w zasadzie do wszystkich zarzutów podnoszonych w toku postępowania. Sąd Okręgowy tę argumentację Sądu Rejonowego w pełni podziela. I uznaje, że powódka nie wykazała zasadności powództwa.

Zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 § 1 k. p. c. okazał się w ocenie Sądu Okręgowego niezasadny. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd tego przepisu wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie wystarcza przekonanie strony o innej, niż przyjął sąd wadze

poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (por. Sąd Najwyższy m.in. w orzeczeniach z 6 listopada 1998 r., sygn. akt II CKN 4/98, z 10 kwietnia 2000 r., sygn. akt V CKN 17/2000). Konieczne jest zatem dla skuteczności takiego zarzutu wykazanie wyżej wspomnianych uchybień przy użyciu argumentów jurystycznych.

Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie prawidłowo uznał, iż powódka nie wykazała faktu opóźnienia lotu. Należy podkreślić, że nie można uznać za dowód na opóźnienie lotu załączonej do pozwu umowy o świadczenie usług turystycznych zawartej przez W. D. z biurem podróży (...), gdyż wyraźnie wynika z niej, że wskazane tam godziny lotu są jedynie przewidywane, a ostateczne godziny przelotu zostaną wskazane w dokumentach podróży. Jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy informacje podane przez organizatora imprezy nie są bowiem w żaden sposób wiążące w stosunku do przewoźnika. Wyjątkiem jest sytuacja, w której organizator, określając godzinę wylotu, bezpośrednio odnosi się do dokumentów przewozowych pochodzącej od przewoźnika. W związku tym również zarzut naruszenia art. 6 k.c. jest niezasadny.

W sytuacji, gdy powód nie wykazał faktu opóźnienia lotu, ocena pozostałych zarzutów jest bezprzedmiotowa.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku, o kosztach postępowania w instancji odwoławczej orzekając na podstawie art. 98 k.p.c. Jednak Sąd wskazuje, że orzeczenie o kosztach zawarte w punkcie 2 wyroku zostało wydane omyłkowo, z uwagi na brak wniosku strony pozwanej o zwrot kosztów postępowania apelacyjnego.